

Roland Kleine fokt **met slagersogen**

De fokkerij van Roland en Carrie Kleine uit Almen kent na dertig jaar consequente fokkerij met ki-stieren een flinke koerswijziging: hun eigengefokte, excellente stier Mas du Clo krijgt kansen. ‘De kunst is om te consolideren.’

TEKST ALICE BOOIJ

Astrid, Etra en Evelien zijn drie van de vijf limousinkoeien die de afgelopen jaarvergadering van de Limousin Vereniging Nederland (LVN) werden onderscheiden met de titel ‘preferent’. Heel bijzonder is het feit dat dit drietal afkomstig is van het limousinfokbedrijf van Roland en Carrie Kleine uit Almen. Daarmee komt het totaal aantal gefokte preferente koeien op boerderij ’t Have op maar liefst 23. Extra bijzonder bij de wetenschap dat Roland en Carrie ‘pas’ dertig jaar geleden begonnen met hun limousinveestapel. De start met twee koeien resulteerde uiteindelijk in een complete veestapel van zestig dieren die van deze twee koeien afstamt.
Petra – uit de fokkerij van de Franse topfokker Jean Dumas – en Joliette zijn de namen van de stammoeders die rond 1985 zijn aangekocht en op het bedrijf zijn gekomen om de limousinveestapel op te bouwen. Joliette was toen al twaalf jaar, maar het belette haar niet een flinke invloed uit te oefenen. ‘Alle dieren hier op het bedrijf zijn afkomstig uit deze twee koeien. De lijn van Joliette splitst zich in drie lijnen, die van Petra in één.’

In 2003 werd de fokkerij van Kleine ook al beschreven in VeeteeltVlees en sinds die tijd is de visie op het bedrijf eigenlijk niet veranderd.

Alleen kansen voor ki-stieren

De fokkerij staat in dienst van de huisverkoop van vlees van de limousins. Carrie en Roland waren pioniers in de huisverkoop en realiseerden zich dat ze de zoogkoeienhouderij pas rendabel konden maken dankzij extra verdiensten door rechtstreekse verkoop aan de consument. Toen was Roland nog docent op de landbouwschool. Vanzelfsprekend met fokkerij als favoriete vak. Tijdens zijn eigen opleiding op de Landbouw Universiteit in Wageningen koos Roland ook al voor genetica als hoofdvak. De strategie in de fokkerij was duidelijk en consequent: zo veel mogelijk ki-stieren gebruiken om zo de juiste paring tussen koe en stier te maken en te fokken met stieren waarvan zo veel mogelijk gegevens bekend zijn. Met het moeilijk tochtig zien van vleesvee een hele opgave, Roland insemineert zijn dieren zelf. Het liefst met

zogenaamde RRE-stieren, aanbevolen fokstieren met een betrouwbare staat van dienst. Ze zijn dan ook volop te vinden in de pedigrees van de limousinkoeien. ‘Fokkerij klopt gewoon’, concludeert Roland na al die jaren.

Evelien: preferent én excellent

In de afstammingen op het bedrijf van Roland en Carrie komt ook de stier Laureat en zijn nakomelingen veelvuldig voor. Roland loopt met zijn wijsvinger langs de vierde generatie op het afstammingspapier van een van zijn koeien. ‘Dit is een zoon van Laureat, dit een kleinzoon, zoon, Laureat zelf, zoon …’
Zo ziet hij de pedigree van zijn dieren graag. ‘Op deze manier veranker je juist de eigenschappen van zo’n stier in de koefamilie. De recessieve eigenschappen zijn eruit gefokt.’
Inteelt is het niet. ‘Nee, het zit in de vierde, vijfde generatie. Dan is het lijnenteelt, dé methode om goede genen vast te leggen in de koefamilie.’

BEDRIJFSPROFIEL

naam	**Roland en Carrie Kleine**
ras	**limousin**
aantal	**60 stuks**
grond	**30 hectare**

Nog even weer terug naar het drietal preferente koeien. Want daar valt nog meer over te vertellen. Een van de koeien heeft naast het preferentschap nog een titel: excellent! Het gaat over Evelien (v. Parisiene RREvs). Deze waarderingen geven aan dat ze én fraai

Sinds de reportage van in 2003 is de visie op het bedrijf niet gewijzigd

Het liefst werkt Roland met zogenaamde RRE-stieren, fokstieren met een betrouwbare staat van dienst

is én voorzien van veel fokkracht. Een unieke koe dus. ‘Ze heeft zeven kalveren gegeven in vijf kalvingen’, onderstreept Roland, die aangeeft dat Evelien heel gemakkelijk de kalveren op de wereld zet en grootbrengt. Bij haar laatste tweelingdracht draaide de vleesveehouder zelfs de krachtvoerkraan helemaal dicht, omdat hij dacht dat ze gust was. ‘Er zat zelfs een tweeling in, zo bleek later. Maar het was haar totaal niet aan te zien’, verontschuldigt hij zich haast, terwijl hij erbij zegt dat Evelien al twee keer drachtig was van een tweeling. ‘Het is erfelijk’, geeft Roland aan. ‘In de moederlijn van Evelien komt het vaker voor.’

Eigen fokkerij krijgt een kans

Naast de goede moedereigenschappen is de inmiddels bijna tienjarige Evelien ook in het bezit van een goede uier en heel sterke klauwen, noodzakelijk om gezond oud te kunnen worden als zoogkoe. ‘Evelien is de baas van de kudde, ze is solitair en bemoeit zich nergens mee. Maar als er voer aankomt, is zij de eerste en durft er niet één in de buurt te komen.’ Nakomelingen van haar heeft Roland ook in de stal lopen: twee koeien, een vaars en een pink van één jaar. ‘Die laatste wordt geschat op een maand of 20. Zo veel maat en lengte heeft ze.’ Of ze zo goed als haar moeder wordt, is de vraag. ‘Verbeteren hoeft niet meer, consolideren is eigenlijk al genoeg.’
Met het woord consolideren geeft Roland aan dat er na dertig jaar toch wel een koerswijziging in de fokkerij is gekomen. Evelien is de kroon op zijn werk. Aan de mannelijke kant is er ook succes. Afgelopen september kwam de eigengefokte Carnotzoon Hamlet als hoogste nieuweling binnen in de top-indexlijst die CRV berekent voor exterieur bij de limousinstieren. Met name de score van 111 voor inhoud voorhand valt op binnen de totaalindex score van 108. ‘Het is lange tijd een speerpunt in mijn fokkerij geweest: massa in de voorhand krijgen’, zegt Roland. ‘Maar het is gemakkelijker een zware achterhand erin te fokken. Bij Hamlet is het gelukt en hij is dan ook de eerste ode aan mijn fokkerij.’ Hamlet, die inmiddels bij Nan Smit in de dekdienst zit, is bovendien excellent en samen met Etudiant, Heron en Mas du Clo de vierde excellente stier uit de stal.
Kortom: na dertig jaar fokkerij heeft Roland de koeien en stieren gefokt die hij voor ogen heeft. ‘Waarom gebruik je je eigen stieren niet als ze zo goed zijn?’, vroeg collega-fokker Kees Hietberg aan de vleesveehouder en dat zette hem aan het denken. ‘Wie ben ik om niet mijn eigen stieren te gebruiken?’, bedacht Roland zich. ‘Maar het zou echt een ommezwaai betekenen in mijn fokkerij.’ Hij besloot het een kans te geven en toch de fokkerijkoers te wijzigen. ‘Na jaren ki-stieren krijgt nu onze eigen fokkerij een kans.’

Lijnen uit stammoeders kruisen elkaar

Inmiddels is de door Roland gefokte en met 90 punten gewaardeerde Mas du Clo (v. Favian) de aangewezene om de koeien drachtig te maken. ‘Hij is inderdaad vernoemd naar zijn beroemde grootvader aan moederskant.’ Zijn moeder is Etra, een van de kortgeleden preferent verklaarde koeien. ‘Ze is oersterk’, vertelt Roland over de koe die in de aanbindstal vlot overeind komt en zich uitrekt. ‘Vanaf half november tot half april staat ze binnen, daarna gaat ze naar buiten alsof ze nooit een dag stil heeft gestaan.’
Ook in haar koefamilie regent het preferente koeien, zoals de met drie sterren preferent verklaarde Hillary en vijf generaties terug komt de preferente stammoeder Petra weer terug. ‘Met Mas du Clo vermengen we de genen van Petra met Joliette in de veestapel, de toplijnen uit het verleden.’ Daarbij geeft hij aan veel vertrouwen te hebben in de moederlijn van Mas du Clo. ‘Hillary was een voorbeeldkoe’, vertelt Roland. ‘Ze is achttien jaar geworden, ik heb haar nooit hoeven helpen bij een kalving of haar klauwen hoeven te behandelen. Ze redde zich altijd zelf.’ Bovendien zorgde haar nageslacht voor rendement. Hij mestte een tweeling stieren uit haar af. ‘Ze wogen 550 kilo geslacht en nog geen twee jaar oud.’
Alle theorieën ten spijt, draait het er uiteindelijk natuurlijk toch om dat fokker en slager samen rendement halen. ‘Als fokker moet je kijken met slagersogen’, luidt het motto van Roland, die lengte in de dieren als belangrijk kwaliteitskenmerk en fokdoel noemt. ‘Het vlees uit de rug is populair, de entrecote, de ribeye, daar is meer vraag naar dan naar het vlees uit de achterhand van het dier. Je moet zo fokken dat de slager likkebaardend naar de koeien kijkt.’ |